

ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΓΓΕΛΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΕΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΟΥΛΗ
ΜΑΝΟΛΗΣ ΜΑΥΡΑΚΗΣ

Υπάρχουν όψεις της παγκοσμιοποίησης στις οποίες πρέπει να αντισταθούμε και άλλες που πρέπει να τις ενισχύσουμε. ... Ακόμα κι εκείνοι που οργανώνουν την αντίδρασή τους σε παγκόσμια κλίμακα, είναι μέρος της παγκοσμιοποίησης, αγωνίζονται για τα δικαιώματα των εργαζομένων στις αναπτυσσόμενες χώρες, από μια δυτική οπτική· εντοπίζουν όλα τα προβλήματα που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα, σε παγκόσμιο επίπεδο.

(Ούλριχ Μπεκ,
Γερμανός πολιτικός)

ΕΚΘΕΣΗ

Οι πιο παγκοσμιοποιημένοι καταναλωτές είναι οι νέοι

Χωρίς αμφιβολία, η πιο τρανή απόδειξη της παγκοσμιοποίησης είναι αφενός η κατανάλωση των νέων και, αφετέρου οι κοινές συνήθειές τους. Έτσι, σε έναν κόσμο ο οποίος κατασπαράσσεται από εμπορικούς πολέμους και οικονομικούς εθνικισμούς, η νεολαία, περισσότερο από κάθε άλλον, είναι ένας σημαντικός συνδετικός οικονομικός κρίκος – με τεράστια, επίσης, κοινωνική σημασία.

Οι σημερινοί νέοι είναι πολύ διαφορετικοί από αυτούς των προηγούμενων γενιών. Είναι η πρώτη γενιά που μεγάλωσε με υπολογιστές, έχουν ταξιδέψει πολύ περισσότερο από τους γονείς τους. Έχουν να πουν ένα σωρό πράγματα και αντιδρούν περισσότερο επιθετικά. Η παγκόσμια νεολαία ασχολείται με κοινωνικά θέματα, κυρίως με το περιβάλλον, και κάνει πράξη τα πιστεύω της. Τα κορίτσια στην Αμερική αγοράζουν καλλυντικά που δεν έχουν δοκιμαστεί πάνω σε ζώα, ενώ στη Γερμανία τα επιστρεφόμενα μπουκάλια της Coca Cola και της Pepsi έχουν μεγάλη επιτυχία.

Η σημερινή νεολαία αισθάνεται ότι έχει κληρονομήσει έναν επικίνδυνο κόσμο, ο οποίος βρίσκεται σε παρακμή. Η μόλυνση, η βία, ο ρατσισμός και το AIDS δυσκολεύουν καθημερινά τη ζωή τους. Δεν θέλουν άλλο την καταστροφή που έχουν σπείρει παντού οι γονείς τους. Όλο και περισσότεροι νέοι ενδιαφέρονται για άλλες φυλές, γι' αυτό και το παγκόσμιο ενδιαφέρον για τις εθνικές μουσικές όπως το ραπ, η ρέγκε, η σάλσα, καθώς και η γοητεία της κουλτούρας των μαύρων.

Τα σπορ είναι η δεύτερη παγκόσμια γλώσσα των νέων. Το βλέπουμε στους αγώνες μπάσκετ στην Ελλάδα. Το διαπιστώνουμε στα κοινά είδωλα που έχουν οι νέοι. Ζιντάν, Μπέκαμ, Γκάλης, Τζόρνταν υπήρξαν και είναι παγκόσμια είδωλα για τους νέους του κόσμου.

Σήμερα, πολύ περισσότεροι νέοι κερδίζουν μόνοι τους τα λεφτά που ξοδεύουν. Οι εργαζόμενοι νέοι έχουν επιφέρει τρομακτικές αλλαγές στην οικογενειακή δομή. Όμως, σε πολλές χώρες βιώνουν τη μάστιγα της ανεργίας και την αβεβαιότητα για το μέλλον τους. Γι' αυτό παρουσιάζει άνοδο και η βία των νέων, ιδιαίτερα σε χώρες με υψηλά ποσοστά μεταναστών. Παρ' όλα αυτά, η νεολαία ξέρει να ελπίζει.

Και οι εταιρείες θα πρέπει να τον κατανοούν και να τον αφοιγκράζονται. Αλλά θα πρέπει, επίσης, να καταλάβουν ότι θα ήταν ωφέλιμο για αυτές να συμβάλουν και στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων. Μέρος των ενεργειών τους σε δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης* θα πρέπει να είναι οι νέοι, διότι τελικά αυτοί είναι ήδη το μέλλον του πλανήτη.

(Κείμενο από τον ημερήσιο τύπο, ελαφρώς διασκευασμένο)

*Ο όρος Εταιρική κοινωνική ευθύνη αναφέρεται στις ενέργειες των επιχειρήσεων που αποσκοπούν στην συμβολή αντιμετώπισης περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων.

Παρατηρήσεις

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε 80-100 λέξεις.
2. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 80- 100 λέξεων την ακόλουθη άποψη: «Οι εργαζόμενοι νέοι έχουν επιφέρει τρομακτικές αλλαγές στην οικογενειακή δομή».
3. Με ποια συλλογιστική πορεία αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος του κειμένου;
4. **Παραγωγή κειμένου:** Το παραπάνω κείμενο πραγματεύεται το φαινόμενο του καταναλωτισμού στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία. Σε ένα άρθρο 500- 600 λέξεων που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του δήμου σας να αναφερθείτε στο ρόλο που έχει παίξει η διαφήμιση στην επίταση αυτής της συμπεριφοράς, καθώς επίσης και στις συνέπειες του καταναλωτισμού σήμερα. Επιπλέον, να προτείνετε τρόπους περιστολής αυτής της συμπεριφοράς.

Απαντήσεις

1. Περίληψη Ο συντάκτης του κειμένου αναφέρεται στη στάση των σύγχρονων νέων απέναντι στα προβλήματα του παγκοσμιοποιημένου πλέον πλανήτη. Διαφοροποιούμενοι από τις προηγούμενες γενιές και σαφώς πλουσιότεροι σε εμπειρίες, εκφράζουν την έντονη αντίδρασή τους στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος και στα οξυμμένα κοινωνικά προβλήματα και προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τις πολύμορφες απειλές του κόσμου που τους κληροδοτήθηκε και στον οποίο καλούνται να ζήσουν. Ενδιαφέρονται για τη διαφορετικότητα των πολιτισμών, αποδέχονται νέες μορφές τέχνης, εκφράζονται μέσα από τον αθλητισμό, εργάζονται, κινδυνεύουν από την ανεργία. Από την άλλη πλευρά, οι εταιρείες, κατανοούν μεν αυτές τις ανησυχίες αλλά οφείλουν να αναλάβουν και δράσεις τουλάχιστον για τη μείωση της ανεργίας στις νεαρές ηλικίες.

2. Ανάπτυξη παραγράφου Στις σημερινές κοινωνίες εργάζονται και τα δύο φύλα, διεκδικώντας ίσες ευκαιρίες στην επαγγελματική σταδιοδρομία και στο υψηλό βιοτικό επίπεδο. Το γεγονός αυτό έχει επιφέρει μεγάλες αλλαγές στη φύση αλλά και στη λειτουργία της οικογένειας. Οι σύγχρονοι νέοι, πιο ανεξάρτητοι, επιδιώκοντας την επαγγελματική καταξίωση και προσπαθώντας να ανταποκριθούν στα επικρατούντα καταναλωτικά πρότυπα, εργάζονται πιο σκληρά, αλλά ζουν συχνά μια μοναχική ζωή. Εξαιτίας αυτού, παρατηρείται συχνά το φαινόμενο δημιουργίας μονογονεϊκών οικογενειών, καταργώντας το παλαιότερο πρότυπο οικογένειας, που βασιζόταν στους δύο γονείς και τα παιδιά. Στα νέα αυτά δεδομένα οι υπηρεσίες των παππούδων και των γιαγιάδων, ακόμα και όταν αυτοί βρίσκονται σε μεγάλη ηλικία κρίνονται αναγκαίες.

3. Συλλογιστική πορεία δεύτερης παραγράφου. Η δεύτερη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με παραγωγική συλλογιστική πορεία. Ο συγγραφέας εκθέτει στην αρχή τη γενική άποψή του για τη διαφορετικότητα των σύγχρονων νέων σε σύγκριση με εκείνους των προηγούμενων γενεών (Οι σημερινοί νέοι είναι πολύ διαφορετικοί από αυτούς

www.poukamisas.gr

**συνδυάζουμε
τη δομή και την
οργάνωση
με την ποιότητα**

Τα Φροντιστήρια Πουκαμισάς είναι μια από τις ελάχιστες εκπαιδευτικές επιχειρήσεις που διαθέτουν Σύστημα Ποιότητας EN ISO 9001:2008 όχι μόνο για την παροχή, αλλά κυρίως για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών υπηρεσιών, με την πιστοποίηση του διεθνούς φορέα Lloyd's Register Quality Assurance, που δίνεται μόνο σε επιχειρήσεις που διακρίνονται για τις υψηλότερες προδιαγραφές δομής και οργάνωσής τους. Η οργανωτική δομή και η ακριβής περιγραφή ρόλων και αρμοδιοτήτων εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του δικτύου.

 **φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ**

των προηγούμενων γενιών) και στη συνέχεια προχωρά σε ειδικότερη έκθεση των διαφορών αυτών (Είναι η πρώτη... έχουν μεγάλη επιτυχία).

4. Παραγωγή κειμένου

Τίτλος. Η κοινωνία της...απληστίας

Πρόλογος

Αφόρμηση από την επικαιρότητα.

Αναφορά σε αντιδράσεις πολιτών, κινημάτων, οικολογικών οργανώσεων, οργανώσεων προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συνδικαλιστικών φορέων, επιστημόνων, διανοουμένων, ανθρώπων της τέχνης και της δημοσιογραφίας ενάντια στις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης με την ευκαιρία συνάντησης κορυφής των ηγετών των πλουσιότερων και περισσότερο ανεπτυγμένων χωρών του πλανήτη. Οι αντιδράσεις αυτές, συλλογικές και μαζικές, πήραν μεγάλες διαστάσεις και σε κάποιες περιπτώσεις εξελίχθηκαν και σε βίαιες συγκρούσεις με τις δυνάμεις ασφαλείας του κράτους που φιλοξενούσε τη συνάντηση κορυφής.

Κύριο μέρος

Ο ρόλος της διαφήμισης στην επίταση της καταναλωτικής συμπεριφοράς

Ο ρόλος της διαφήμισης ήταν και εξακολουθεί να είναι καθοριστικός στην οικονομική ζωή των κοινωνιών και στην αύξηση της κατανάλωσης. Από τις ατελέστερες μέχρι και τις σύγχρονες εξελιγμένες μορφές της, στόχος της είναι η προσέλκυση των καταναλωτών και η παρακίνησή τους σε συνεχείς αγορές. Ο συνθηματικός, χιουμοριστικός λόγος και η γεμάτη κρυφά νοήματα οπτική γλώσσα, εκμεταλλεύονται τις ανασφάλειες, τις ιδιαιτερότητες και τη ματαιοδοξία του ατόμου. Τα πλανητικά ΜΜΕ, κύριοι μεταδότες των διαφημιστικών μηνυμάτων, τα μεταφέρουν σε όλα τα μήκη και πλάτη της υφής, διευκολύνοντας τις διαφημιστικές εταιρείες να διαμορφώνουν αισθητικά πρότυπα, στάσεις ζωής, νοοτροπίες και συμπεριφορές, βασισμένα στις συνεχείς αγορές, στον υλικό ευδαιμονισμό, στον υλικό, κυρίως, πολιτισμό. Συνεπώς, το άτομο, οριζόμενο σε μεγάλο βαθμό (και) από την καταναλωτική συμπεριφορά που αναπτύσσει, αποκτά ανάγκες στις οποίες υποτάσσεται ολοκληρωτικά, αλλοτριώνεται και μαζοποιείται. Τα φαινόμενα αυτά είναι ιδιαίτερα συχνά στους νέους, οι οποίοι, αδυνατούν να αντισταθούν στη δύναμη της κατανάλωσης και της ομοιομορφίας.

Οι συνέπειες

για το άτομο:

- Αδυνατεί να ιεραρχήσει τις πραγματικές του ανάγκες, δαπανώντας τα χρήματά του στην αγορά αγαθών που δεν είναι αναγκαία για αυτόν. Έτσι, δυσκολεύεται να ανταπεξέλθει στις άμεσες και πιεστικές βιοτικές ανάγκες (υπερχρέωση, αλόγιστος δανεισμός, πτώχευση). Ειδικά, σε εποχές ύφεσης και οικονομικής κρίσης, όταν οι επιχειρήσεις, επιδιώκοντας το μέγιστο δυνατό κέρδος, οδηγούνται σε περικοπές μισθών, θέσεων εργασίας ή ακόμα και στη λειτουργία τους εκτός των εθνικών συνόρων, η αύξηση της ανεργίας και η αδυναμία εξεύρεσης χρημάτων απογοητεύει τον άνθρωπο, ιδίως τον νέο.
- Αναπτύσσει ατομικιστική συμπεριφορά, γίνεται άπληστο, οδηγείται σε πολύωρη και εντατική εργασία (υπερεργασία) για να καλύψει τις αυξημένες υλικές ανάγκες του.
- Συνακόλουθα, δημιουργούνται οικογενειακά προβλήματα, έλλειψη της επικοινωνίας.

σε κοινωνικό επίπεδο:

- Απειλείται η εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας εξαιτίας της κρίσης των αξιών και της επικράτησης του χρήματος ως ύψιστη αξία.
- Η αποκλειστική προσήλωση των πολιτών στην επίτευξη της υλικής ευημερίας δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, καθώς ατονεί το ενδιαφέρον για τις δημόσιες –πολιτικές υποθέσεις.
- Η αλόγιστη κατανάλωση επιβεβαιώνει, διευρύνει και επιτείνει τις υπάρχουσες κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες.
- Η κατάχρηση των δυνατοτήτων της φύσης, είτε με την εξάντληση των αποθεμάτων της, είτε με τη μόλυνσή της, οδηγεί σε κλιματικές αλλαγές και στην οικολογική καταστροφή.

Τρόποι καταπολέμησης του φαινομένου

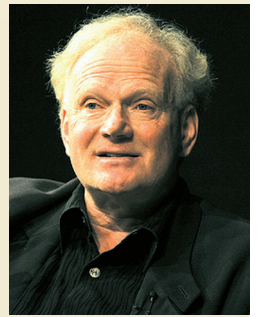
- Διαμόρφωση καταναλωτικής συνείδησης από την οικογένεια - οι ίδιοι οι γονείς οφείλουν να λειτουργούν ως πρότυπα καταναλωτικής συμπεριφοράς για τα παιδιά τους, καλύπτοντας τις πραγματικές ανάγκες των ιδίων και της οικογένειας.
- Τήρηση υπεύθυνης στάσης από τα ΜΜΕ, τα οποία οφείλουν να σέβονται την αξιοπρέπεια και τη νοημοσύνη των πολιτών.
- Κινητοποίηση της πολιτικής ηγεσίας προς την κατεύθυνση της ορθής ενημέρωσης, της συγκράτησης των τιμών και του ελέγχου της αγοράς.
- Διαμόρφωση και απαρέγκλιτη τήρηση κανόνων δεοντολογίας της διαφήμισης από τους ίδιους τους επαγγελματίες της διαφήμισης.
- Ανάληψη δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, οι οποίες οφείλουν να αναγνωρίζουν την ευθύνη που τους αναλογεί απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον, με τη δημιουργία θέσεων εργασίας για τους νέους και εφαρμογή περιβαλλοντικών προγραμμάτων.
- Ανθρωπιστική παιδεία, η οποία θα παρέχει αξίες και ιδανικά που μπορούν να καθοδηγήσουν το νεαρό άτομο, ειδικά σε περιόδους τέτοιας ηθικής κρίσης και ηθικής παρακμής.

Επίλογος

Ο σύγχρονος άνθρωπος πρέπει να διαμορφώσει τις άμυνές του απέναντι σε ένα φαινόμενο σαρωτικό, που τον υπερβαίνει και τον αλλοτριώνει. Επανακαθορίζοντας τη στάση του απέναντι στα πράγματα, θα διαπιστώσει ευτυχισμένος ότι μπορεί να έχει μια ζωή πλήρη με λιγότερα υλικά αγαθά. Ο απεγκλωβισμός του από τον καταναλωτισμό, δεν είναι εύκολη υπόθεση. Είναι όμως, ανάγκη και μάλιστα επιτακτική, ιδίως σε μία εποχή που η ελευθερία από πάσης φύσεως εξαρτήσεις, αποτελεί ζητούμενο και προϋπόθεση ατομικής ολοκλήρωσης και ουσιαστικής προόδου.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

**ΟΥΛΡΙΧ ΜΠΕΚ
(1944)**

Σύγχρονος Γερμανός κοινωνιολόγος, από τους «προφήτες» της παγκοσμιοποίησης τόσο στην οικονομία όσο και στην πολιτική. Σπούδασε νομικά στο Φράιμπουργκ και πολιτικές επιστήμες και φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου.

Δίδαξε κοινωνιολογία στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο και κατόπιν οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες στα πανεπιστήμια Μίνστερ και Φρανκφούρτης. Στη δεκαετία του 1990 έκανε πολλές διαλέξεις και στο διάσημο λονδρέζικο πανεπιστήμιο London School of Economics. Τώρα διδάσκει κοινωνιολογία στο πανεπιστήμιο του Μπάμπεργκ. Ο Μπεκ διακρίνεται για τις αναζητήσεις του σε διαφορετικά μοντέλα οικονομικής και κοινωνικής ζωής από αυτά που έχει επινοήσει και εφαρμόσει μέχρι τώρα η πολιτική εξουσία της ελεύθερης αγοράς. Αναστοχάζεται τη σκοπιμότητα της ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης και επικαιροποιώντας τα μηνύματά του δηλώνει ανοιχτή αποστροφή στη νεοϊμπεριαλιστική πολιτική της Γερμανίας, όπως αυτή εκδηλώνεται εναντίον των χωρών της Ευρώζωνης που πλήττει η κρίση (και εναντίον της Ελλάδας, φυσικά). Κατηγορεί ευθέως την καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ για «νομισματικό ευρω-εθνικισμό». Έτσι ονομάζει την πολιτική υποταγή της ευρωπαϊκής οικονομίας στους κανόνες δημοσιονομικής σταθερότητας που ίσχυαν στη Γερμανία την εποχή του μάρκου. Και υπογραμμίζει τον εξ αυτών της πολιτικής κίνδυνο διάρρηξης της ευρωπαϊκής συνοχής και αλληλεγγύης. Οι απόψεις του Μπεκ αναλύονται διεξοδικά στα μεταφρασμένα στην Ελλάδα βιβλία του «Τι είναι παγκοσμιοποίηση», «Ελευθερία ή καπιταλισμός;» και «Η επινόηση του πολιτικού».

εκδόσεις
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

κυκλοφορούν

Πλάτωνος **Πρωταγόρας**

Πολιτεία Πλάτωνος

Αριστοτέλης **Ηθικά Νικομάχεια**

Γ' Λυκείου – Θεωρητική Κατεύθυνση
Π. Τζιτζικάκης

Ιστορία

Γ' Λυκείου – Θεωρητική Κατεύθυνση
Δ. Μαλέσης

Λατινικά α' & β' τόμος

Γ' Λυκείου – Θεωρητική Κατεύθυνση
Ε. Καϊάφα, Ε. Τσαμίλη

Λατινικά

Β' Λυκείου – Θεωρητική Κατεύθυνση
Ε. Καϊάφα, Ε. Τσαμίλη

Συντακτικό της Αρχαίας

Ελληνικής Γλώσσας

Γ. Μακρή, Δ. Ποταμιάνου

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Α' Γυμνασίου

Κ. Κοντομηνά, Σ. Μαχαίρα, Π. Μπέρτσος

σύντομα κυκλοφορούν

Αριστοτέλης **Πολιτικά**

Γ' Λυκείου – Θεωρητική Κατεύθυνση

Νεοελληνική Γλώσσα

Α' Γυμνασίου